

Αγγειακή άνοια

Αυτό το ενημερωτικό φυλλάδιο περιγράφει την αγγειακή άνοια, καθώς και τα συμπτώματα, τα αίτια, τα είδη, τη διάγνωση και τη θεραπεία της.

- Η αγγειακή άνοια είναι μια μορφή άνοιας που προκαλείται από εγκεφαλική βλάβη που προκύπτει από περιορισμένη ροή αίματος στον εγκέφαλο.
- Επηρεάζει τις δεξιότητες της σκέψης κάποιου: όπως τη λογική, τον προγραμματισμό, την κρίση και τη συγκέντρωση της προσοχής.
- Οι αλλαγές στις δεξιότητες και τις ικανότητες είναι αρκετά σημαντικές ώστε να παρεμποδίζουν την καθημερινή κοινωνική ή εργασιακή λειτουργία.
- Συχνά η αγγειακή βλάβη εμφανίζεται παράλληλα με τη νόσο Αλτσχάιμερ ή άλλη νόσο του εγκεφάλου.

Αίτια της αγγειακής άνοιας

Η αγγειακή άνοια μπορεί να προκληθεί από:

- ένα μεμονωμένο μεγάλο εγκεφαλικό επεισόδιο
- πολλαπλά εγκεφαλικά επεισόδια
- υψηλή αρτηριακή πίεση ή διαβήτη όταν δεν αντιμετωπίζεται με θεραπευτική αγωγή που οδηγεί σε αγγειακή νόσο στα μικρά αιμοφόρα αγγεία βαθιά μέσα στον εγκέφαλο.

Η θέση και το μέγεθος της εγκεφαλικής βλάβης καθορίζει ποιες εγκεφαλικές λειτουργίες επηρεάζονται.

Είδη αγγειακής άνοιας

Άνοια από στρατηγικό έμφρακτο

Ένα μεμονωμένο μεγάλο εγκεφαλικό επεισόδιο μπορεί μερικές φορές να προκαλέσει αγγειακή άνοια, ανάλογα με το μέγεθος και τη θέση του εγκεφαλικού επεισοδίου.

Η άνοια από στρατηγικό έμφρακτο χαρακτηρίζεται από την ξαφνική έναρξη αλλαγών στις δεξιότητες σκέψης ή τη συμπεριφορά. Τα συμπτώματα ποικίλλουν ανάλογα με τη θέση του εγκεφαλικού επεισοδίου και ποιες εγκεφαλικές λειτουργίες επηρέασε.

Εφόσον δεν συμβούν άλλα εγκεφαλικά επεισόδια, τα συμπτώματα του ατόμου μπορεί να παραμείνουν σταθερά ή ακόμη και να βελτιωθούν με την πάροδο του χρόνου. Ωστόσο, εάν υπάρχει άλλη αγγειακή νόσος που επίσης επηρεάζει τον εγκέφαλο ή συμβούν πρόσθετα εγκεφαλικά επεισόδια, τα συμπτώματα μπορεί να επιδεινωθούν.

Πολυεμφραγματική άνοια

Η πολυεμφραγματική άνοια προκαλείται από πολλαπλά εγκεφαλικά επεισόδια. Συνδέεται με νόσο των μεγάλων αιμοφόρων αγγείων του εγκεφάλου. Συχνά το άτομο δεν αντιλαμβάνεται τα συμπτώματα όταν συμβαίνουν τα εγκεφαλικά επεισόδια.

Με την πάροδο του χρόνου, καθώς συμβαίνουν περισσότερα εγκεφαλικά επεισόδια, γίνεται μεγαλύτερη βλάβη στον εγκέφαλο, με τις δεξιότητες συλλογισμού και σκέψης να επηρεάζονται σε σημείο που διαγιγνώσκεται αγγειακή άνοια.

Ανάλογα με τη θέση της εγκεφαλικής βλάβης, άλλα συμπτώματα μπορεί να περιλαμβάνουν κατάθλιψη και μεταπτώσεις διάθεσης. Μετά από κάθε νέο εγκεφαλικό επεισόδιο, τα συμπτώματα μπορεί να επιδεινωθούν και στη συνέχεια να σταθεροποιηθούν για λίγο.

Υποφλοιώδης αγγειακή άνοια

Η υποφλοιώδης αγγειακή άνοια σχετίζεται με νόσο στα μικρά αιμοφόρα αγγεία βαθιά μέσα στον εγκέφαλο και βλάβη σε υποφλοιώδεις (ή βαθιές) περιοχές του εγκεφάλου. Μπορεί να προκληθεί από υψηλή αρτηριακή πίεση ή διαβήτη όταν δεν αντιμετωπίζεται με θεραπευτική αγωγή που οδηγεί σε αγγειακή νόσο.

Τα συμπτώματα συχνά περιλαμβάνουν:

- επιδείνωση των δεξιοτήτων συλλογισμού και σκέψης
- ήπια προβλήματα μνήμης
- προβλήματα βάδισης και κίνησης
- αλλαγές συμπεριφοράς
- έλλειψη ελέγχου της ουροδόχου κύστης.

Η υποφλοιώδης αγγειακή άνοια είναι συνήθως προοδευτική, με τα συμπτώματα να επιδεινώνονται με την πάροδο του χρόνου καθώς παρουσιάζεται μεγαλύτερη αγγειακή βλάβη.

Διάγνωση της αγγειακής άνοιας

Καμία ενιαία ειδική εξέταση δεν μπορεί να διαγνώσει την αγγειακή άνοια.

Η διάγνωση βασίζεται στην παρουσία άνοιας, με την αγγειακή νόσο να είναι η πιο πιθανή αιτία των συμπτωμάτων. Εάν υπάρχει υποψία αγγειακής άνοιας, θα πραγματοποιηθούν ιατρικές εξετάσεις.

Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν:

- αξιολόγηση των αλλαγών στη σκέψη και τη συμπεριφορά και πώς αυτές επηρεάζουν την καθημερινή λειτουργία
- πλήρες ιατρικό ιστορικό
- εξετάσεις αίματος
- νευρολογική εξέταση (που ελέγχει αντανακλαστικά, αισθήσεις, συντονισμό και δύναμη)
- νευροψυχολογικά τεστ (που αξιολογούν τις αλλαγές στις ικανότητες σκέψης)
- απεικόνιση εγκεφάλου (για την ανίχνευση ανωμαλιών που προκαλούνται από εγκεφαλικά επεισόδια ή νόσους των αιμοφόρων αγγείων)
- υπερηχογράφημα καρωτίδας (για έλεγχο βλάβης στις καρωτιδικές αρτηρίες).

Η αγγειακή άνοια μπορεί να είναι πολύ δύσκολο να διακριθεί από άλλες μορφές άνοιας, επειδή τα συμπτώματα κάθε είδους αλληλεπικαλύπτονται. Επίσης, πολλά άτομα με άνοια έχουν και αγγειακή νόσο και άλλες παθήσεις του εγκεφάλου, όπως νόσο Αλτσχάιμερ, και επομένως έχουν μικτή άνοια.

Ποιος παθαίνει αγγειακή άνοια

Η αγγειακή άνοια μπορεί να συμβεί σε οποιονδήποτε, αλλά ο κίνδυνος αυξάνεται με την ηλικία.

Παράγοντες υγείας και τρόπου ζωής μπορούν επίσης να αυξήσουν τον κίνδυνο αγγειακής άνοιας, όπως:

- υψηλή αρτηριακή πίεση
- υψηλή χοληστερόλη
- διαβήτη
- παχυσαρκία
- κάπνισμα

- σωματική αδράνεια και κακή διατροφή
- διαταραχές καρδιακού ρυθμού
- καρδιακή νόσος
- νόσος των αιμοφόρων αγγείων
- ιστορικό πολλαπλών εγκεφαλικών επεισοδίων.

Επιλογές θεραπείας και διαχείρισης

Δεν υπάρχει ενιαία θεραπεία για την αγγειακή άνοια.

- Εάν η άνοια σχετίζεται με εγκεφαλικό επεισόδιο, η θεραπεία για την πρόληψη πρόσθετων εγκεφαλικών επεισοδίων είναι σημαντική.
- Η υγιεινή διατροφή, η άσκηση και η αποχή από το κάπνισμα μπορεί να μειώσουν τον κίνδυνο περαιτέρω εγκεφαλικών επεισοδίων ή αγγειακής εγκεφαλικής βλάβης.
- Τα φάρμακα για τη θεραπεία της νόσου Αλτσχάιμερ μπορεί να είναι αποτελεσματικά για κάποιους ανθρώπους για τη βελτίωση της μνήμης, της σκέψης και της συμπεριφοράς.
- Η εργοθεραπεία μπορεί να βοηθήσει κάποιον να προσαρμοστεί στις αλλαγές των ικανοτήτων και να παραμείνει ανεξάρτητος.

Ο έλεγχος παθήσεων που επηρεάζουν την υποκείμενη υγεία της καρδιάς και των αιμοφόρων αγγείων σας μπορεί μερικές φορές να επιβραδύνει τον ρυθμό με τον οποίο επιδεινώνεται η αγγειακή άνοια και μπορεί επίσης μερικές φορές να αποτρέψει την περαιτέρω έκπτωση.

- Τα συνταγογραφούμενα φάρμακα μπορούν να ελέγξουν την υψηλή αρτηριακή πίεση, την υψηλή χοληστερόλη, την καρδιακή νόσο και τον διαβήτη.
- Μπορεί να συνταγογραφηθεί ασπιρίνη ή άλλα φάρμακα για την πρόληψη του σχηματισμού θρόμβων στα αιμοφόρα αγγεία.

Αναζήτηση υποστήριξης

Διατίθεται υποστήριξη για κάποιον με αγγειακή άνοια, την οικογένεια και τους φροντιστές του. Αυτή η υποστήριξη μπορεί να κάνει θετική διαφορά στη διαχείριση της πάθησης και στην καλή ζωή.

Η προσαρμογή στις αλλαγές των ικανοτήτων, ενώ παράλληλα διατηρούνται οι ευχάριστες δραστηριότητες, είναι σημαντική για την ευημερία. Η ενημέρωση για την πάθηση και οι στρατηγικές για καλή ζωή με την άνοια μπορεί να είναι ευεργετική για όλους.

Πρόσθετα κείμενα και βοηθήματα

- **Υπηρεσία βιβλιοθήκης του οργανισμού Dementia Australia**
Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα: dementia.org.au/library
- **Υποστήριξη από τον οργανισμό Dementia Australia**
Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα: dementia.org.au/support
- **Εκπαίδευση από τον οργανισμό Dementia Australia**
Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα: dementia.org.au/education

Περισσότερες πληροφορίες

Ο οργανισμός Dementia Australia προσφέρει υποστήριξη, πληροφορίες, εκπαίδευση και συμβουλευτική.

Εθνική Γραμμή Βοήθειας για την Άνοια: 1800 100 500

Για γλωσσική βοήθεια: 131 450

Επισκεφθείτε το δικτυακό μας τόπο: dementia.org.au